

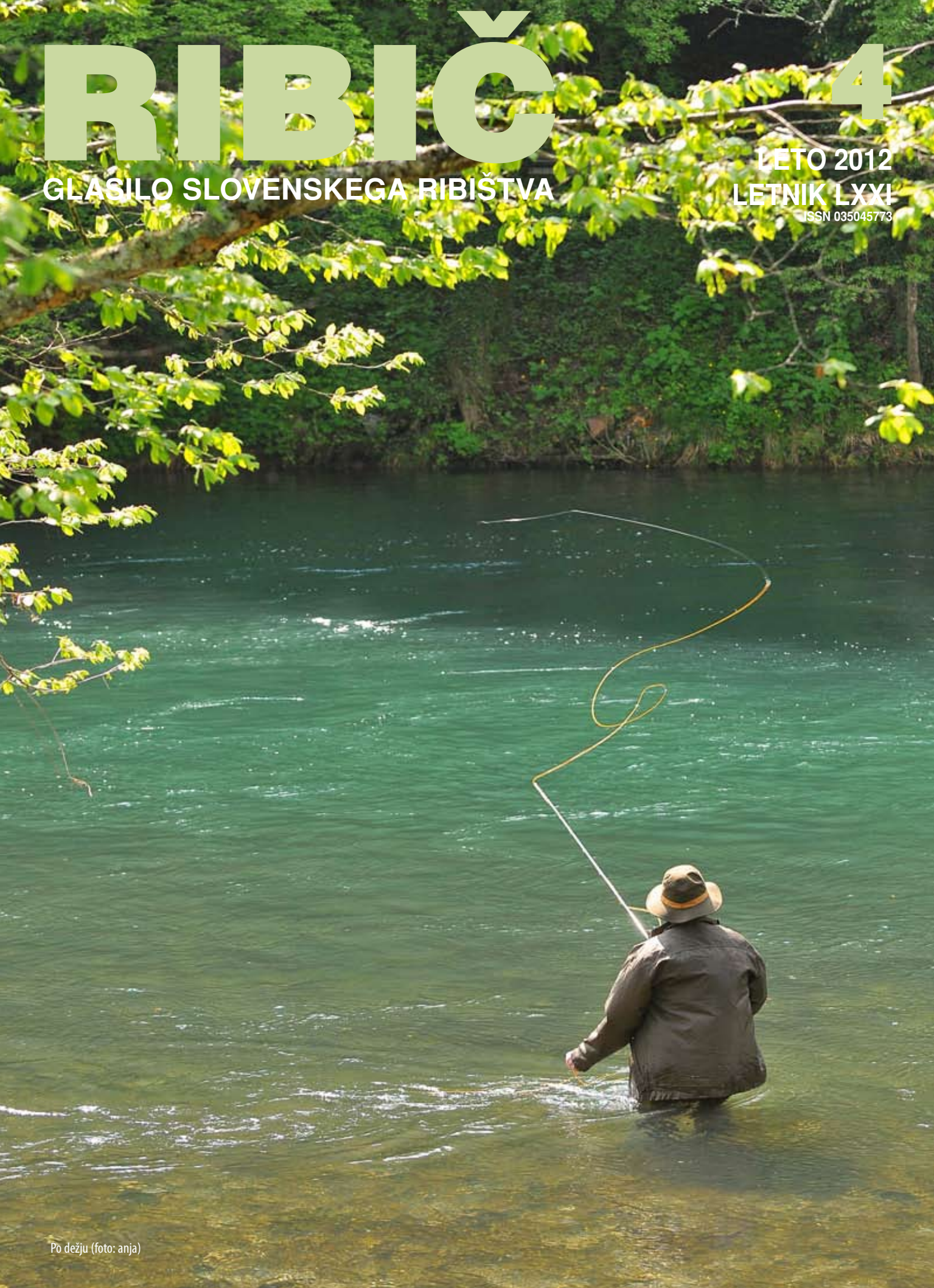
RIBIČ 4

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2012

LETNIK LXXI

ISSN 035045773

Ognjena zemlja – ribolov na največje potočnice na svetu

Pljossss! je odmevalo od bregov reke Rio Grande, ko se je ob sosednjem bregu z glavo navzdol potopil bober in v obratu z repom plosknil po vodni gladini, da je počilo, kot bi po njej udaril s široko desko. V hipu sta še dva bobra v bližini z enakim zvokom izginila pod gladino ter posvarila svojo družino. Na okljuki reke je bila v zajedi brežine velika gomila zemlje, pokrita z debelimi vejami – dom bobrovo družine. Moja prisotnost je bobra zmotila pri bogsigavedi katerem opravilu. V zadnjih dvajsetih letih so se bobri razmnožili po celotni Ognjeni zemlji in imajo svoja domovanja ne le ob rekah, temveč tudi v pampi (južnoameriški tundri).

Naš vodnik Eriguardo me je poklical, rekoč, da gremo k drugemu poolu (tolmunu). Za tisti dan je bil ribolov v tamkajšnjem delu reke končan. Tod ne bo prijema, kajti bobri so s svojim opozarjanjem dodobra preplašili postrvi. Tudi prijatelj Aleksander, ki se nam je pridružil na ribolovu, je že čakal ob avtu. Prestavimo se kakšna dva kilometra nizvodno. Kot gostje 100.000 ha velikega posestva Cameron imamo na voljo polnih 57 km toka reke s 55 pooli reke Rio Grande. Vodnik me postavi ob srednje hiter curek, ki ob nasprotnem bregu zdrkne na kakšen meter in pol globine. Že dva meseca ni bilo dežja in reka je izjemno nizka. Potočne postrvi so še bolj plašne kot sicer. Treba je loviti z dolgimi meti. Zamenjam pretežno potezanko in navežem črno fuzzy – wuzzy z zlato glavo na osmici. Moj lastnoročni izdelek, v katerega imam veliko zaupanje. Že marsikje po svetu se je izkazal. Vržem prek curka malce poševno navzdol in muho prepustim vodnemu toku. Ko se vrvica iztegne ob robu curka pod mano, jo s kratkimi potegi vlečem k sebi. Stopim korak naprej; spet met poševno počez proti nasprotnemu bregu in enak postopek z vabo. Občasno na vrvici čutim, ko se muha zadene ob kamen ali skalo. Sem na pravi globini, tik ob dnu.

Morda sem vrgel desetkrat, morda petnajstkrat, ko imam kratek, a razmerna močan prijem. In že sledi hiter poteg ribe po toku navzdol. Sprva ribi popuščam, a le toliko, da skozi obročke muharice potegne vso, s kolesca odvito vrvico. Ko je ta poravnana in zapoje še zavora, jo ustavim. Ne bo prav velika; na kakšna dva kilograma jo ocenim.

Predvrstica, 0,25 mm, je dovolj močna tudi za večje ribe. Ko postrvi zaprem pot navzdol, se požene v zrak in zablesti se zlato rumeno trebuh žolto rjave potočnice. Nekaj trenutkov zatem ponoven skok mišičastega telesa nad vodo. In še in še. Osemkrat skoči v zrak, preden dobra dva in pol kilogra-

ma težko ribo pripeljem k sebi ter odnmem muho.

Vodnik tri- ali štirikrat klikne s fotoaparatom in riba švigne nazaj med rjave prodnike Rio Grande.

Ni bila največja, a tudi ne najmanjša potočnica, ki sem jo ujel v osmih dneh našega ribolova na Ognjeni zemlji. Zdaj sem končno še tu, na zadnji destinaciji, da izpolnim sanje *vrstnikov* izpred štirideset let. Takrat smo o ribolovu na takšnih vodah po svetu lahko le sanjali. V tedanjih naših pogovorih in razmišljanjih smo odpirali aktualno domačo problematiko, a dostikrat smo pogovor prepletali s temami o ribolovu na tajmena v Mongoliji, postrvi na Ognjeni zemlji, lososov v Skandinaviji in Aljaski, jeklenoglavk v Kanadi ... Tomo in Božidar sta se po nekaj letih družjenja v začetku osemdesetih let že podala na losose in šarenke na Aljasko, sam pa si tedaj take ribiške poti še nisem mogel privoščiti.

Od sredine osemdesetih let prejšnjega stoletja naprej pa sem nato vsakih nekaj let lovil na eni prej omenjenih sanjskih ribolovnih destinacij, pa tudi na še kateri dodatni, ter dopolnjeval mozaik naših ribolovnih želja.

Zadnjih nekaj let sem intenzivno zbiral informacije o ribolovu v tem odmaknjem koščku sveta. Spremljal sem dogajanja na argentinskem delu Rio Grande, a zaradi astronomskih cen (6.000 do 8.000 tisoč evrov za teden dni ribolova v glavni sezoni) sem odlašal s končno odločitvijo.

Lani pa sem na ribolovu lososov v Novi Fundlandiji v Kanadi srečal muharja, ki je že nekajkrat lovil na Ognjeni zemlji, in to v njenem čilskem delu. Njegove informacije in priporočila so bila le še pika na i. Povezal sem vse niti in tako je v začetku letošnjega marca naša skupinica petih hrabrih odrinila na pot čez ekvator navzdol proti zadnjemu koščku civilizacije pred Antarktiko.

Jože s potočnico iz jezera Despresiado

Značilna pokrajina ob gornjem toku reke Rio Grande

Na Ognjeno zemljo so potočno postrv prinesli okoli leta 1930. Izvor iker je bil iz nekaj različnih virov, med drugim tudi z Danske. Razmere so jim prijale in že po nekaj letih so imeli odličen ribolov. V nekaj rekah so se pojavile tudi postrvi selivke. Kot je videti, so to postrvi danskega izvora, ki so v bistvu morske postrvi. Rast enih in drugih je bila hitra in ribe so dosegale bistveno večje velikosti kot njihovi predniki v domovini in tako je še dandanes.

Laguna

Po dveh dneh ribolova na reki Rio Grande smo se tretji dan dopoldne za spremembo odpravili na ribolov v laguno, ki je tam ime za plitva jezerca med griči. In Ognjena zemlja jih je polna. Lagune brez pritokov so tudi brez rib. V večini lagun, čeprav s komaj opaznim dotokom vode, pa živijo postrvi. Zaradi pretoka vode nikoli povsem ne zamrznejo in ribe lahko preživijo tudi najhujše zime. Tedaj smo se v eno od lagun, tričetrt ure vožnje od našega lodgea (penzion zaprtega tipa za ribiške, lovske ali druge goste), odpravili poskušat srečo še mi.

Avtomobile smo pustili četrte ure hoda od jezerca, ki je dolgo slab kilometer, široko morda pol toliko. Navzeli smo večje posnetke ličink ali manjše potezanke ter začeli loviti najprej kar z brega. Tam je bila globina vode morda vsega deset centimetrov, a tudi trideset metrov od brega ni bila globlja kot od kolen. Sam sem navezal črnega wolly buggerja in zakoračil kakšnih deset metrov v laguno. Že po nekaj korakih mi je izpod nog kot

ščuka švignila večja postrv. Počivala je v tako nizki vodi, da sem videl celo njen hrbet nad gladino, ko je bežala v globljo vodo.

Počasi in prav nič sistematično sem prečesaval vodno površino pred sabo. Po vodnikovem nasvetu sem vabo občasno položil skoraj k bregu in lovil k sebi v globljo vodo. Po kakšnih petnajstih minutah lova sem imel prijem v plitvini. Velika riba je popadla črno potezanko in se po zaseku premetavala v nizki vodi. Potegnila je proti sredini lagune in silila vse dlje. Nisem ji dovolil. Ko sem po nekaj minutah ribo prvič pripeljal v vidno polje in jo odlepil od dna, sem zagledal veliko glavo s široko odprtimi gobcem. Kljub sitnemu, drobnemu dežju in vetru, ki je kodral gladino, sem videl tudi velike rdeče pege po bokih, posejane med črno-rjavo šahovnico, in kljukasto spodnjo čeljust. Samec! Verjetno moja največja potočna postrv doslej. A kljub temu me ni bilo strah, da bi jo izgubil. Trajalo je še nekaj minut z več pobegi ribe proti sredini in nato sem ga, mlečnika namreč, potegnil v plitvino. Dva- ali trikrat se je prevrgel in nato obležal na boku v vsej svoji lepoti. Bližal se je drstni čas in riba je žarela v živih barvah. Niti pomislil nisem, da bi takšnega lepota obdržal za preparacijo, kaj šele za kuhinjo. Pravi plemenski primerek potočnice kot s kakšnega starega bakroreza je ležal pred mano.

Vodnik mu je izmeril dolžino: 69 cm je pokazal merilni trak. In nato še obseg telesa ob hrbtni plavuti. Iz dobljenih meritev je iz strokovne preglednice dobil podatek, da je moj samec težak dobre

štiri kilograme. Še nekaj posnetkov in vrnil se je v svoje malo kraljestvo.

Vsi smo imeli po nekaj prijemov, le Bojana je ujela 55-centimetrsko potočnico. Tudi to je bil klasični, kljukasti in živobarvni mlečnik.

Siten dež z vetrom nam je hladil ribolovno strast, a smo kljub temu vztrajali še kakšni dve uri. Kljub izzivu velikih postrvi nas je vlekla Velika reka. Pa še kosilo nas je čakalo v lodgeu, postavljenem na vzpetini nad reko.

Brez vetra ni velike ribe

Popoldne se je vreme nekoliko izboljšalo, tako da sta Milena in Jože z vodnikom kaj kmalu odšla za vodo. Šli so daleč navzdol, vse do meje Čila z Argentino. Ne, nobenih graničarjev, carinikov ali stražarjev ni v tisti samotni. Le nizka ograja, ki tako kot povsod na Tierra del Fuego brani prehod govedi in drobnici k sosedom. In še tabla, za vsako državo po ena ob reki. Da se ve, čigavo je ozemlje.

Popoldan je bil kar precej vetroven, a brez dežja. Za uspešen ribolov mora biti veter, kajti velike postrvi so kljub neznatnemu ribolovnemu pritisku plašne ribe. A Ognjena zemlja je blagoslovljena z vetrom, saj je kratkotrajna bonaca morda le v času, ko veter spreminja smer. Njun zgoden odhod na ribolov se je obrestoval. Jože je tisto popoldne zapel šestnajst postrvi, od katerih jih je dvanajst tudi imel v roki. Med njimi sta bili celo dve šarenki. Da, dve, kajti tam je šarenka izjema, čeprav je zelo cenjena riba. Občasno ujamejo še kakšnega kraljevega (paciškiškega) lososa, ki je še redkejši. ▶

Lagune - majhna in plitka jezera, raztresena po Ognjeni zemlji, so domovanje izjemno velikih potočnic.

Potrpljenje in vztrajnost sta Mileni prinesla trdo zaslužen uspeh.

Letos so enega, 18 kg težkega, že ujeli gorvodno od lodgea.

Milena se je vztrajnost obilo poplačala. Prejšnji večer je izgubila veliko ribo; najverjetneje selivko. In tudi tistega dne je imela že dve močni ribi

na trnku, a sta se sneli. Sredi popoldneva je spet zapela močno postrv in po truda polnem boju je v njenih rokah pristala okoli sedem kilogramov težka selivka. Srebrna barva ribjega telesa je nakazovala, da je še ne

dolgo tega njene škvrčne lističe hladila slana voda.

V novembru se v izlivnem delu reke Rio Grande pojavijo prve postrvi na poti iz morja na drstišča v srednjem in gornjem toku. Okoli novega leta so že v čilskem delu, višek selitve pa je v marcu. Letos je bila zelo ostra zima, padavin že od januarja ni bilo skoraj nič, tako da je bil vodostaj v času našega ribolova izjemno nizek. Zato je bilo tudi število selivk zgolj simbolično. V takih razmerah jih ujamejo le najbolj vztrajni. V normalnih razmerah je pričakovani dnevni ulov po ena do tri selivke na dan. Njihova teža je od štiri do devet kilogramov.

Največja doslej ujeta postrv v čilskem delu je tehtala polnih 12 kilogramov.

Čeprav vsi nismo ujeli velikih morskimi postrvi, smo bili povsem zadovoljni s številnimi, »domaćimi« potočnicami čudovitih barvnih vzorcev in živih barv. Nekaj med njimi je bilo zelo velikih. Prav vse so bile odlične borke, ki so s svojimi zračnimi vragolijami pokazale, da imajo v svojih genih še vedno zapis akrobata. Ob njihovih skokih sem se spraševal, kaj je pri nas v zraku ali vodi, da se slovenske potočnice tako redko poženejo nad gladino. Vprašanje je brez odgovora obviselo v zraku ob skoku naslednje postrvi.

Vremenska napoved za šesti dan je obetala lepo in sončno vreme. Zato smo za intermezzo po zajtrku skočili na 80 km oddaljeno jezero Despresiado. Modro zelena barva gorskega jezera me je spominjala na naša alpska jezera. Za razliko od reke Rio Grande, ki ves čas teče po zasebnem zemljišču, je jezero v državni lasti in dostopno vsem. Ob njem je bilo nekaj šotorišč na črno. Eno od njih je postavila skupina čeških in poljskih ribičev. Povedali so, da so prijemi sicer redki, da pa ujamejo po dve, tri večje postrvi na dan, med njimi tudi zlatovčice. Mi smo bolj hodili in si ogledovali jezero ter okolico, kot lovili, a smo vseeno ujeli ribo za vzorec.

Kot navadno na dobrem ribolovu je tudi nam čas hitro mineval. Osmi, zadnji dan ribolova je prišel kar prehitro. Zjutraj je le Milena šla loviti in ujela še nekaj lepih potočnic tja do dva kilograma teže. Preostali smo ob pakiranju prtljage umirjeno in zadovoljno premlevali dogodke minulih dni. Po kosilu smo se poslovili od gostiteljev, naložili prtljago v avtomobile in naša pot se je obrnila proti domu. Sodobna tehnika nam je omogočila, da smo naslednji dan že večerjali v krogu domačih. Na poti domov pa smo že razmišljali, kam bomo šli naslednjič.

Dr. Jože Ocvirk